

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/130/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8817208513
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8817208513.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a sudkýň JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava - Ružinov, IČO: 50 361 368, proti žalovanej R.S. T.F., V. XX.X.XXXX, XXX XX Y. XX, o zaplatenie 1.385,89 eura s príslušenstvom, takto o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4Csp/327/2017-73 zo dňa 5.4.2018

rozhodol:

Zrušuje rozsudok, okrem výroku, ktorým súd prvej inštancie konanie v časti zastavil, a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Súd konanie v časti úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu 31.05.2017, v časti prevyšujúcej sumu 1.263,97 €, z a s t a v u j e .

II. Súd žalobu žalobcu z a m i e t a .

III. Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.“

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal toho, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu 1.385,89 eura, úroky 1.315,73 eura, úroky 48,24 eura, úroky zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 1.385,89 eura, vo výške 25 % ročne zo sumy 1.385,89 eura, od 8.6.2017 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.385,89 eura od 8.6.2017 do zaplatenia, žiadajúc taktiež, aby súd uložil žalovanej zaplatiť mu náhradu trov s konaním mu vzniknutých.

Po začatí konania zobral žalobca žalobcu späť v časti o zaplatenie úroku z omeškania vyčíslených k 31.5.2017, v časti prevyšujúcej sumu 1.263,97 eura, v tejto časti bolo konanie zastavené.

Žalobca odôvodnil žalobu tým, že medzi jeho právnym predchodcom, spoločnosťou Poštová banka, a.s., ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou, uzatvorená bola zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver 1.500 eur. Žalovaná zaviazala sa poskytnutý úver veriteľovi dohodnutým spôsobom a v dohodnutom čase vrátiť, svoj záväzok však nedodrжала, splnenie tejto povinnosti má jej preto uložiť súd.

Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za zistené tvrdenia o vzniku úverovej zmluvy označenej v žalobe, ktorá bola uzatvorená 28.6.2010. Podľa zmluvy žalovaná mala úver uhradiť v 70 splátkach po 43,62 eura, ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 25 %, RPMN bola 28,72 %, konečná splatnosť úveru bola 17.4.2018.

Súd prvej inštancie zmluvný vzťah posúdil ako zmluvný vzťah spotrebiteľský, náležitosti zmluvy posudzoval podľa zákona č. 129/2010 Z.z. V kontexte tohto posudzovania uviedol, že medzi veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou uzatvorená bola zmluva, v ktorej absentuje údaj požadovaný zákonom v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkoch. V zmluve

je uvedený iba počet splátok a výška celkovej mesačnej splátky bez rozdelenia istiny a úrokov. Takéto znenie zmluvy nie je v súlade so zákonným ustanovením. V takomto prípade je úver bezúročný a bez poplatkov. Uviedol, že sa taktiež zaoberal dohodnutou úrokovou sadzbou. Úrokové sadzby podobného úveru v bankách boli v júni 2010 9,04 % ročne, dohodnutá sadzba úveru 25 % ročne bola v rozpore s dobrými mravmi. Dohodu o výške úrokov považoval za absolútne neplatnú.

Pri právnom posúdení súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka - § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, z ustanovení Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

Výrok o zastavení konania v časti odôvodnil ust. §§ 144, 145 ods. 2 a 146 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku, v rozsahu, v ktorom súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol, podal odvolanie žalobcu argumentujúc ustanovením § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP. Podľa žalobcu, pokiaľ mal súd prvej inštancie za to, že v zmluve o úvere absentuje údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. k), je jeho záver nesprávny. Zmluva o úvere jasne uvádza údaje o výške (43,62 eura), počte (70 mesačných splátok) a termíne (k 17. dňu v mesiaci počnúc 17.7.2010 do 17.4.2016) jednotlivých splátok. Žalobca uviedol, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí v tejto súvislosti odkázal na prekonané rozhodnutia súdov, nijakým spôsobom nereflektoval na aktuálnu judikatúru, aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/146/2017, 3Cdo/198/2017 a rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-42/15. Nesprávny je taktiež názor súdu prvej inštancie o tom, že dohodnutá úroková sadzba 25 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Úrokové sadzby sú ovplyvnené ponukou aj dopytom, ako aj celým radom faktorov, výška úrokovej sadzby odzrkadľuje, nakoľko rizikovým sa banke javí poskytnutie úveru, pričom čím dlhšia bude doba splácania a čím bude nižšia bonita klienta, tým vyššiemu riziku sa banka vystavuje, že úver, ktorý poskytla, nebude splatený. Žalobca uviedol, že úver nebol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, podporne poukázal na aktuálne platné Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z., aj keď v čase uzavretia zmluvy ešte účinné nebolo, keďže zákonodarca definoval jasne najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať, a to dvojnásobok priemernej RPMN bánk za predošlý kalendárny štvrtrok. Priemerná RPMN na trhu v čase uzavretia zmluvy bola 24,14 %, dvojnásobok uvedenej sumy je 48,28 %, preto úroky vo výške 25 % pri RPMN 28,72 % nemožno považovať za neprimerane vysoké v rozpore s dobrými mravmi, pretože nie je prekročená najvyššia prípustná výška odplaty. Tiež nie je správny údaj, že priemerné úrokové sadzby z úverov v čase, ako súd prvej inštancie uviedol, boli 9,04 % za rok 2010 za mesiac jún. Išlo o čiastku 13,23 %. Výška úrokovej sadzby 25 % tak nepredstavuje ani dvojnásobok priemernej hodnoty úrokovej sadzieb za všetky spotrebiteľské úvery v danom období. Poukázal na rozhodovaciu prax súdov, z ktorej vyplýva, že neprimeraným zmluvným úrokom by bol taký úrok, ktorý by 4-násobne až 5,5-násobne prevyšoval obvyklú úrokovú sadzbu, čo nebol daný prípad. Žalobca mal taktiež za to, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je nepreskúmateľný, čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne aby žalobe vyhovel a priznal nárok na náhradu trov konania žalobcovi.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodov pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu, v akom bol odvolaním napadnutý.

5. Ako vyplýva z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, súčasťou práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces je, aby súd vo veci na skutkový stav aplikoval platný a účinný právny predpis, objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie z hľadiska relevantných predpisov v zmysle zásady iura novit curia a starostlivo sa vecou zaoberal tak, aby poskytol účinnú právnu ochranu (sp. zn. II. ÚS 71/97, III. ÚS 64/2000, IV. ÚS 77/02 a II. ÚS 249/04), pričom rozhodnutie všeobecného súdu musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené a vysporiadať sa s tými argumentmi účastníkov, ktoré sú vo veci relevantné (III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03).

6. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvoľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvoľe sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej.

7. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, t.j. po zastavení konania v súlade s dispozičným úkonom žalobcu, argumentujúc na jednej strane neprimeranou výškou zmluvne dohodnutého úroku z úveru s odkazom na § 39 Občianskeho zákonníka so súčasným konštatovaním, že poskytnutý úver je bezúročný, pretože zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. V bode 19 rozsudku súčasne uviedol, že zmluvu považoval za platnú.

Posúdenie záverov, ku ktorým súd prvej inštancie dospel, vychádzajúc z uvedeného, vykazuje znaky rozpornosti, keď na jednej strane súd konštatoval, že ide o zmluvu platnú, avšak úver bezúročný, súčasne však konštatujúc, že výška dohodnutého úroku mala by byť rozporná s § 39 Občianskeho zákonníka. Dôsledkom rozporu zmluvy so zákonom je jej neplatnosť. V takomto prípade sa veriteľ môže domáhať vydania bezdôvodného obohatenia na rozdiel od zmluvy o úvere, ktorá by mala byť platnou, avšak veriteľ z takejto zmluvy mohol by sa domáhať len obmedzeného plnenia pre absenciu zákonných náležitostí zmluvy, ktorá je spotrebiteľskou, t.j. nároku zo zmluvného záväzkového vzťahu. Súdom zisteným skutočnostiam musí zodpovedať jednoznačný právny záver, v opačnom prípade je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, ako to bolo aj u konkrétneho rozhodnutia. Za tejto situácie nezostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok v napadnutom zamietavom výroku a v s ním súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V priebehu ďalšieho konania súd prvej inštancie vec opätovne prejedná a rozhodne. Zaoberať sa bude odvolacími námietkami žalobcu, ak dospeje opätovne k záveru o tom, že zmluvne dohodnutý úrok je úrokom v neprimeranej výške, dôsledkom čoho by mala byť jej neplatnosť, uplatnený nárok v súlade s uvedeným vyhodnotí.

Ak dospeje k záveru o platnosti zmluvy, zaoberať sa bude opätovne tým, či zmluvné dojednania sú v súlade s úpravou vyplývajúcou zo zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v rozhodnom období, t.j. v čase uzatvorenia zmluvy. Ak bude mať za to, že zmluva nezodpovedá ust. § 9 ods. 2 písm. k), zaoberať sa bude tým, či je možné predmetné ustanovenie vykladať eurokonformne ako poukázal žalobca, t.j. v zmysle účelu a textu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES. Ak dospeje k záveru, že eurokonformný výklad možným nie je, svoj záver o tom, prečo by možným nemal byť, zdôvodní.

9. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

10. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.